

Basınç:

Birim yüzeye dik olarak etki eden kuvvetin büyüklüğüne **basınç** denir.

$$P = \frac{F}{S}$$

- Uluslararası birim sisteminde (SI) birimi **pascal (Pa)**'dir.
- Basınç **skaler** bir büyüklüktür.

Basınç Kuvveti:

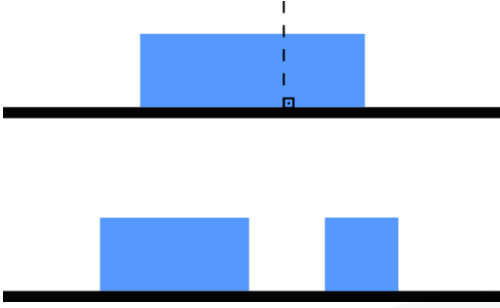
Bir yüzeye dik olarak etki eden kuvvete **basınç kuvveti** denir.

$$F = P.S$$

Katı Basıncı:**Örnek:**

Yatay düzlemde durmakta olan şekildeki kesik koni ters çevrilirse, yere uyguladığı kuvvet ve zeminde oluşturduğu basınç nasıl değişir?

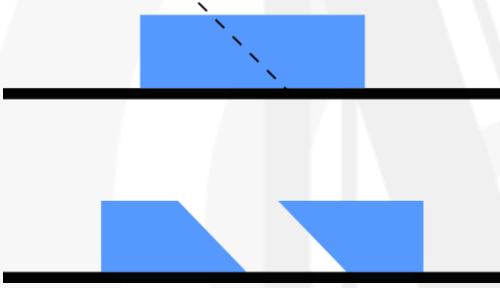
Örnek:

Yatay düzlemde durmakta olan dikdörtgen prizma şeklindeki cismin yerde oluşturduğu basınç P_1 'dir.

Cisim kesikli doğrultu boyunca kesildiğinde oluşan parçaların yerde oluşturduğu basınç sırasıyla P_2 ve P_3 olduğuna göre, P_1 , P_2 ve P_3 arasındaki büyüklük ilişkisi nedir?

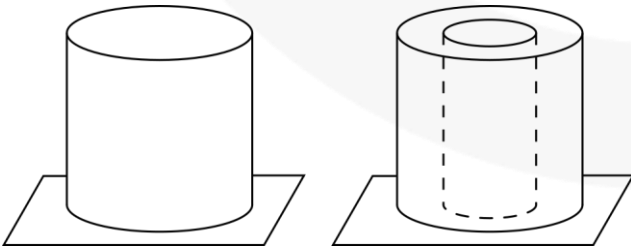
Örnek:

Yatay düzlemde durmakta olan dikdörtgen prizma şeklindeki cismin yerde oluşturduğu basınç P_1 'dir.

Cisim kesikli doğrultu boyunca kesildiğinde oluşan parçaların yerde oluşturduğu basınç sırasıyla P_2 ve P_3 olduğuna göre, P_1 , P_2 ve P_3 arasındaki büyüklük ilişkisi nedir?

Örnek:

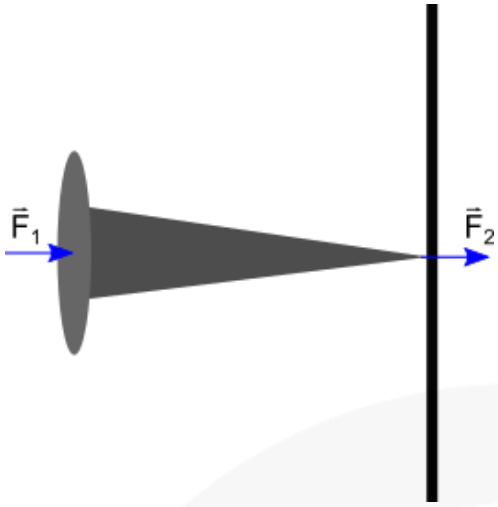

Şekil - 1

Şekil - 2

Yarıçapı $2r$ olan silindir şeklindeki içi dolu türdeş cismin Şekil-1'de yere uyguladığı kuvvet F , yerde oluşturduğu basınç P 'dir.

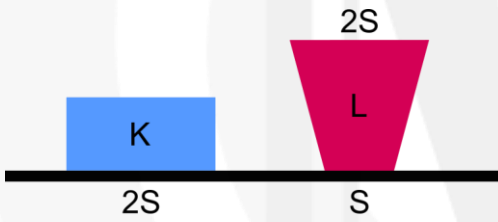
Eş merkezli olacak şekilde, cisimden Şekil-2'deki gibi r yarıçaplı bir silindir oyulup çıkarılırsa, yere uyguladığı kuvvetin ve yerde oluşturduğu basıncın değerleri F ve P cinsinden ne olur?

- Yüzeyle uygulanan kuvvetler arasındaki ilişki:
- Yüzeyle oluşan basınçlar arasındaki ilişki:

Not: Katı cisimler uygulanan kuvveti **aynı yönde** ve **aynı şiddette** iletir.

Örnek:

Şekil - 1

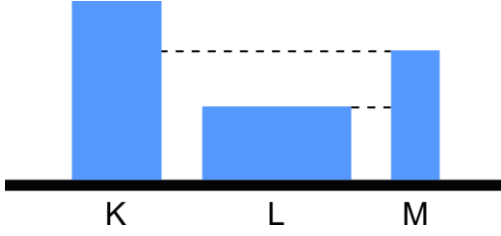
Dikdörtgen prizma şeklindeki K cismi ve kesik koni şeklindeki L cisminin şekil-1’de yerde oluşturduğu basınçlar eşit ve P kadardır.

K cismi şekil-2’deki gibi L cisminin üzerine yerleştirilirse, L cisminin yerde oluşturduğu basınç kaç P olur?

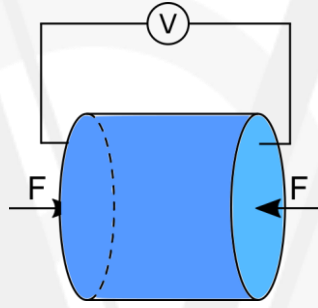
Şekil - 2

Örnek:

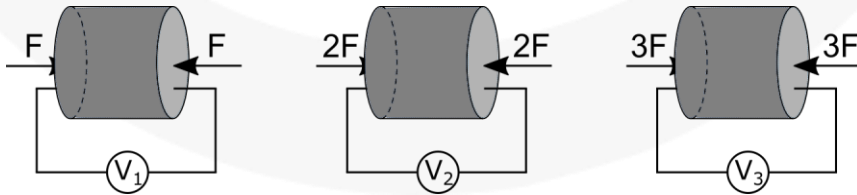
Aynı maddeden yapılmış, dikdörtgen prizma şeklindeki türdeş K, L ve M cisimleri yatay düzlemde durmaktadır.

Cisimlerin yerde oluşturduğu basınçlar P_K , P_L ve P_M arasındaki ilişki nedir?

Basınç etkisi ile bir cismin uçları arasında elektriksel potansiyel fark oluşmasına **piezoelektrik etki**, bu etkiyi gösterebilen maddelere de **piezoelektrik madde** denir.

Örnek:

Piezoelektrik özellik gösteren özdeş üç cismin uçlarına şekildeki gibi kuvvetler uygulanıyor.

Cisimlerin uçları arasında oluşan potansiyel farkları ölçen voltmetrelerin gösterdiği değerler V_1 , V_2 ve V_3 olduğuna göre, bu değerler arasındaki ilişki nedir?